

Jaroslav Sucháček st. ...

... výroba kamenných brousků

Jaroslav Sucháček

Je narodil 25. března 1936 ve Lhotě u Vsetína, kde žije až dosud. Vyučil se strojním zámečnickem a tuto profesi vykonával ve Zbrojovce Vsetín a později v JZD Lhota u Vsetína. Výrobě brousků se začal věnovat zpočátku pouze příležitostně, později jako domácí zaměstnanec JZD. Po té, co se stal smluvním zaměstnancem ÚLUV, začal se plně věnovat pouze výrobě brousků, jejich prodeji a předvádění výrobních postupů ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. V roce 1984 získal titul Mistr lidové umělecké výroby ÚLUV.

Od roku 1989 pracuje jako živnostník. Výrobě naučil svého syna Jaroslava a společně teď zaučují nejmladšího pokračovatele – vnuka Jaroslava. Výrobní postupy, které Jaroslav Sucháček k výrobě brousků používá, zcela korespondují s místní územně omezenou tradicí a jsou odlišné od způsobů práce v jiných střediscích výroby. Na počátku je těžba vhodného materiálu, kterým je jemnozrný křemitý pískovec. Pomocí klínů a palice je blok rozdělen na úzké plotny, které se dále dělí na

Výroba kamenných brousků patří mezi ty výrobní činnosti, jejichž existence je spjata s přítomností vhodného materiálu, tj. především jemnozrných pískovců. Z toho důvodu ji nacházíme

pouze v několika lokalitách, jako jsou Hořice ve východních Čechách, Trutnovsko a také Vsetínsko. Výroba brusů a brousků je zde doložena již v 17. století. Největšího rozkvětu však dosáhla na konci 19. století.

V Rokytnici, Liptále, Lhotě u Vsetína, Senince a Valašské Senici se podomácká výroba brousků tehdy stala vítanou možností obživy nemajetných rodin. Těžbou, štípáním a hlazením kamene

se zabývala celá řada domácích dělníků, kteří své výrobky dodávali na trh, mnohem častěji však pouze překupníkům. Po vzniku JZD se některá z nich pokusila začlenit brouskaře do přidružené výroby. V rámci nich vyráběli brousky ještě v 60. letech. Takto pracoval i otec Jaroslava Sucháčka, od něhož se naučil celý výrobní postup i všechny znalosti potřebné k výrobě dobrého zboží. Osobním kontaktem s ostatními brouskaři si tyto znalosti ještě prohloubil a postupně začal pracovat zcela samostatně.

Po odchodu starých brouskařů do důchodů, což vedlo ke zrušení přidružené výroby, se stal jedním z posledních znalců této výroby.

jednotlivé pásy, z nichž se získávají menší polotovary – rážky. Na ně se pomocí dláta a dřevěné šablony vyznačí tvar budoucího brousku. Kámen se upne do dřevěného svěráku a rozměrnými kleštěmi se oštípí do požadovaného tvaru. Hlazení do finální podoby probíhá ručně na rozměrném kamenném brusce, nebo mechanicky na otáčivé brusce. Tímto způsobem vyrábí Jaroslav Sucháček několik tvarově odlišných, plně funkčních brousků. Zákazníci si je cení především pro jejich dobré mechanické vlastnosti, díky nimž brousí ostří jemně, aniž by je "ztrhaly". V profesním růstu výrobce sehrálo důležitou úlohu Valašské muzeum v přírodě, kde od sedmdesátých let výrobu prezentuje, a z jehož podnětu se zúčastnil celé řady prezentací v ČR i zahraničí – Anglii, Německu, Švýcarsku, Belgii a dalších zemích. Bez nadsázky můžeme říci, že Jaroslav Sucháček a jeho následovníci patří mezi naprosto ojedinělé znalce výrobních postupů kamenných brousků ze Vsetínska. Jejich výroba snese i evropské srovnání, protože podobných výrobců je v současnosti již velice málo.

Jaroslav Sucháček st.,
Lhota u Vsetína 255,
755 01 Lhota u Vsetína
tel. 571 439 120